

A nighttime photograph of the New Jewish Cemetery entrance. The scene is dominated by a wide set of stone steps leading up to a large, light-colored stone archway. The archway has three openings, each with a black metal gate. The central gate is open, revealing a path leading into the cemetery. On either side of the archway are smaller, square stone structures with red-tiled roofs. In the background, a black metal fence with a Star of David symbol is visible. The sky is dark with some stars visible. The overall atmosphere is somber and quiet.

**NOWY
CMENTARZ ŻYDOWSKI
UL. PODMIEJSKA**

ZAŁOŻENIE CMENTARZA

- Magistrat miasta Kalisza nabył od rodzeństwa Lichtenbaumów i kilku innych właścicieli 10 morgów 153 prętów ziemi z majątku Dobrzec-Mały oraz 1 morgę 169 prętów z części majątku Dobrzec-Mały.
- W 1920r. Z tej ziemi Magistrat sprzedał Żydowskiej Gminie Wyznaniowej w Kaliszu 5 morgów ziemi z przeznaczeniem na tzw. Nowy Cmentarz Żydowski.
- 27 lipca 1920 r. Leon Dancygier, przedstawiciel Zarządu Żydowskiej Gminy Wyznaniowej w Kaliszu wpłacił 40 000 marek za zakupiony grunt.

ROZBUDOWA KIRKUTU

- Miasto wyraziło zgodę na ogrodzenie cmentarza 20 września 1920 roku.
- W tym samym roku została rozpoczęta budowa stajni i wozowni. Dwa lata później przystąpiono do budowy domku gospodarczego.

NOWY CMENTARZ NIE CIESZY SIĘ UZNANIEM

- Kaliscy Żydzi nie chcieli być chowani na tutejszym cmentarzu. Woleli spocząć na starym cmentarzu przy ul. Nowy Świat.
- Jedynie biedna warstwa społeczna nie miała innej możliwości ze względu na dużo niższe opłaty za pochówek na nowym cmentarzu.
- Sytuacja zmieniła się diametralnie po śmierci rabina Jechaskiela Lipszyca 21 marca 1932 roku. Na pogrzeb przybyły tłumy Żydów z Kalisza oraz wielu wybitnych rabinów z kraju oraz zagranicy. Rabin Lipszyc w swym testamencie zaznaczył, aby pochować go na terenie nowego cmentarza. Od tej chwili nowa nekropolia stała się uznanym miejscem spoczynku

BUDOWA TAHARY

- Każdy cmentarz żydowski wedle tradycji musi zawierać dom przedpogrzebowy (TAHARĘ). Jest to miejsce gdzie obmywa się ciało zmarłego przed pogrzebem.
- Do budowy przystąpiono w roku 1926. Jednak po wybuchu II Wojny Światowej Gminie zabrakło pieniędzy na dalszą budowę, więc dom został pozbawiony piętra i kopuły.

UCZCZENIE PAMIĘCI OFIAR CZASU ZAGŁADY

- Po wojnie wielu Żydów powróciło do Kalisza. Rodziny zabitych postanowiły uczcić ich pamięć prowizorycznymi grobami.
- 10 marca 1962 r. na terenie cmentarza pochowano pułkownika Wojska Polskiego, dowódcę Batalionów Chłopskich Henryka Zielnińskiego (Solnika).
- W latach 1945–1962 na terenie cmentarza pochowano 10 osób. W 1964 r. powstał pomnik ku czci zamordowanych kaliskich Żydów (południowa część cmentarza).

I CO DZIŚ Z CMENTARZEM...

- „Na początku 2013 r. Towarzystwo Opieki nad Zabytkami w ramach programu „Patriotyzm Jutra” otrzymało od Muzeum Historii Polski 15 tys. złotych na inwentaryzację nagrobków ze starego i nowego cmentarza żydowskiego w Kaliszu. Zapowiedziano, że wszystkie macewy zostaną zinwentaryzowane, a napisy na nagrobkach przetłumaczone na polski. ,”
- Jednak na dzisiejszy dzień cmentarz wciąż potrzebuje solidnej pomocy, wiele nagrobków jest zaniedbanych. Toczą się także spory dotyczące Starego Cmentarza Żydowskiego.

FOTORELACJA

הנפטר ביום ב' ו' ט"ו
הנפטר ל' כ"ה
ביום ה' ה' ה'
כ"ד שמואל קופפל
נפטר ע"י יצחק מ' ק'
ויצחק לופטיץ ב' י' י' י'

WANEK 20 ZYDOM
D F I E R
HITLEROWSKI OKUPANTY
POLSKICH
W LATACH 1939-1944
STOLECZANSKI KALISZ

B. P. ז"ל
WOLF FAJFER
ZM. 29 MAJA 1931 R.
ZGINELI - HAN OPRAWCOW
HITLEROWSKICH
ROZA FAJFEROWA
SYN HERMAN z RODZINA
CORKI IRENA FAJFER
JADWIGA ZANDEL z GORKA
GZESC ICH PAMIECI!
ת. כ. ה. ת.

ZAMORDOWANI PRZEZ BARDARZYNCOW
HITLEROWSKICH W 1942 ROKU.
B. P.
FAJFER SEGINA FRYDENZON
EL ALAZI NAEM OD RAFAZ

איש דתם וישר יראת
ה' דוד

KONIEC

Martyna Krzemień

Paulina Szymczak

Gabriela Wojciechowska

Źródła:

Własny spacer na cmentarz

Sztetl.org

Kirkuty.xip